

nederlands
kamerkoor

Peter
Dijkstra

Programma

Erfenis voor de Toekomst

Speciaal gecomponeerde meesterwerken

Colofon

Nederlands Kamerkoor

Peter Dijkstra chef-dirigent

sopraan

Bobbie Blommesteijn
Mónica Monteiro
Bethany Shepherd
Elisabeth Blom
Elise van Es

tenor

Emilio Aguilar
William Knight**
Oscar Golden-Lee
Jelle Leistra

alt

Dorien Lievers
Melina Meschkat
Eline Welle*
Åsa Olsson

bas

Kees Jan de Koning
Jasper Schweppe
Jouke Wijmenga
Zigmārs Grasis

* solo in Songs of Ariel

** solo in Oil Upon Your Shore

Programma

Bec Plexus
William Knight
David Lang
Frank Martin
James MacMillan
Francis Jean Marcel Poulenc
Evelin Seppar
Caroline Shaw
Maxim Shalygin
Rudolf Escher

The Opportunist
Six Chaucerian Pilgrims
If I am Silent
Songs of Ariel
Laudi alla Vergine Maria
O Magnum Mysterium (uit Quatre motets pour le temps de Noël)
Psalm 129
And the Swallow
Oil Upon Your Shore
Le vrai visage de la paix

Met dank aan:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Gemeente Utrecht

Ook danken wij de leden van De Nobelkring, de Vrienden van het Nederlands Kamerkoor en andere donateurs, fondsen en sponsors voor hun steun.

Programmatoelichting

Foto: Philippe Vogelenzang

In haar bestaan van inmiddels bijna 90 jaren heeft het Nederlands Kamerkoor tal van componisten opdracht gegeven tot het schrijven van nieuwe werken voor kamerkoor, terwijl vele componisten op eigen initiatief werken aan het koor hebben opgedragen. Hoe belangrijk deze jaarlijkse aanwas van nieuwe werken is, blijkt wel als we ons ervan bewust zijn dat elke opdracht en elk ontvangen partituur in potentie bijdraagt aan de "erfenis voor de toekomst". Sterker nog: muziek bestaat uitsluitend bij de gratie van een uitvoering, van het tot klinken brengen ervan. Het is dus een heilige plicht van uitvoerende musici om zich daaraan te wijden. Niet alleen met nieuwe oude muziek maar zeker ook met nieuwe nieuwe muziek, door opdrachten te verstrekken en de eigen tijd te laten resoneren in die nieuwe partituren. Het programma "erfenis voor de toekomst" legt hiervan getuigenis af.

Wat alle werken op het programma met elkaar gemeen hebben is bovendien het streven naar een even zuivere als indringende koorklank waarin helderheid, expressiviteit, intimiteit en muzikale nieuwsgierigheid hand in hand gaan met

uitgelezen teksten. Immers, vrijwel alle vocale muziek, dus ook koormuziek, gaat over teksten, gaat uit van teksten, van welke aard dan ook. Teksten over ons bestaan op aarde, over het geloof, over verleden en toekomst, en wat dies meer zij. Daarbij worden in de gekozen composities menigmaal heden en verleden aan elkaar verbonden, over de eeuwen heen. Bij elkaar geeft het gehele programma een mooi beeld van zowel het opdrachtenbeleid als de muzikale ambities van het Nederlands Kamerkoor, maar zeker ook wat het koor (chef en zangers tezamen) na aan het hart ligt.

Tot de kern van het programma behoren drie grote meesterwerken van voorheen, van Frank Martin, Francis Poulenc en Rudolf Escher. Daarnaast zijn de meer recente opdrachten, geschreven voor bijzondere projecten als 150 Psalms (2017: Caroline Shaw) en De Ark van Noach (2019: Bec Plexus en Maxim Shalygin), en enkele zelfstandige opdrachten eveneens van de laatste decennia (2004: James MacMillan, 2019: David Lang en 2024: William Knight). Het geheel verschaft ons een mooi beeld van de eigentijdse koormuziek.

—
De *Songs of Ariel* van Frank Martin werden in 1950 op verzoek van de dirigent van het Nederlands Kamerkoor, Felix de Nobel, gecomponeerd en aan hem en "son merveilleux 'Nederlands Kamerkoor'" opgedragen. De Zwitser Martin was in 1946 naar Nederland verhuisd en daar al spoedig in contact gekomen met De Nobel. Later schreef hij over zijn *Songs of Ariel*: "De teksten waren de liederen van Ariel uit Shakespeares *The Tempest*, een sprookjesfiguur die in dit stuk een luchtgeest belichaamt. Aan de vier chansons heb ik de grote monoloog toegevoegd die Ariel uitspreekt wanneer hij wordt veranderd in een harpij (een mythologische vogel met het hoofd van een vrouw). De muziek van het tweede lied, volledig geïnspireerd door de beweging van transparant water, speelt een belangrijke rol in veel episodes van de opera *The Tempest*, waaronder de ouverture en het slot van de epiloog."

Ook Francis Poulenc was vol bewondering voor De Nobel en zijn koor. Het is dan ook te begrijpen dat hij het eerste van de *Quatre Motets pour le temps de Noël*, geschreven in 1951/52, namelijk *O magnum mysterium*, aan hem heeft opgedragen. De motetten werden door De Nobel en zijn koor in november 1952 in Madrid ten doop gehouden. Geheel eigen aan Poulenc is de stijl van deze motetten duidelijk sacraal, ingetogen, sterk beïnvloed door zijn herwonnen houvast in het katholieke geloof na de plotselinge dood in 1936 van een van zijn beste vrienden door een verkeersongeval. Het beeldschone en romantisch innemende *O magnum mysterium* is al snel een van Poulencs meest bekende koorwerken geworden.

Zoals bij vele generatiegenoten heeft de Tweede Wereldoorlog ook

in de muziek van Rudolf Escher zijn sporen nagelaten. Het koorwerk *Le vrai visage de la paix*, in 1953 geschreven voor en opgedragen aan De Nobel en het Nederlands Kamerkoor, schetst de gewonnen vrijheid die een nieuw begin is van het menselijke bestaan. Het gedicht van Paul Eluard werd uitgegeven als "Le visage de la paix", maar de aanvankelijk titel was "Le vrai visage de la paix" en het is dit ware gelaat van de vrede dat Escher op sublieme wijze in een veelgelaagd samenspel van stemmen laat horen: "Nadat hij zijn gezicht in de zon heeft gelaafd / Heeft de mens behoefte om te leven / Behoeft om te laten leven / en hij verenigt zich in liefde / Verenigt zich met de toekomst."

—
We maken een sprong van een halve eeuw en komen terecht bij de *Laudi alle vergine Maria*, dat James MacMillan in 2004 voor het Nederlands Kamerkoor heeft geschreven. De muziek is een bewerking van het beroemde gebed (Canto XXXIII) van Sint-Bernardus aan de Heilige Maagd uit het laatste hoofdstuk *Il Paradiso* van Dante Alighieri's *Divina Commedia*. Het werk begint met een ware 'jubel', die later meerdere keren wordt herhaald. Vanuit deze uitbarsting van intense aanbidding ontwikkelt MacMillan een fijne textuur van melismen die vergeleken kunnen worden met brekingen van goddelijk licht. Zijn vocale stijl is zeer eigentijds maar doet ook denken aan de grote renaissancetraditie in Schotland, met name aan de muziek van Robert Carver.

Zowel David Lang als Caroline Shaw componeren in eenzelfde traditie als MacMillan, namelijk waarin het muzikale verleden nadrukkelijk versmolten wordt met de eigentijd. In feite moeten we constateren – nu we terugkijken – dat

Martin, Poulenc en Escher een zelfde weg volgden, al was dat weliswaar voor het modernisme van de jaren zestig en zeventig. De tekst van *If I am silent* is ontleend aan het boek *Esther* uit de Geschriften en heeft in de muziek tot een fascinerend spel van klank en stilte geleid. Zelden hoor je zo mooi dat alle muziek op een canvas van stilte tot klinken komt. De samenklanken zijn tegelijk dissonant en welluidend, spannend en zalvend.

Ook Caroline Shaw ontleende in *and the swallow* een tekst aan de bijbel, ditmaal de Psalmen Davids. Zij schreef haar zetting van Psalm 84 voor het inmiddels befaamde 150 Psalms-project van het Nederlands Kamerkoor uit 2017-2020. Op zoek naar beschutting vinden zelfs de mus en zwaluw in het huis van God een thuis. De hunkering en de beschutting zijn een onderdeel van Shaws muzikale taal, zoekend naar de juiste klanken die bevestigd worden in een warme, expressieve gloed.

—
Met de tekst van Psalm 84 wordt direct een brug geslagen naar de Ark van Noach, dat even eens, zij het tijdelijk, een huis van God is, namelijk om de zondvloed te overleven. In 2019 werd *De Ark van Noach* op basis van een script van Eddy Terstal en met Cees Geel als acteur in de rol van Noach uitgevoerd. De kern van het verhaal is de vraag of het niet tijd is een nieuwe ark te bouwen om ons te redden van een aanstaande apocalyps wanneer door klimaatveranderingen en ongeremd consumentisme ons land grotendeels onder de zeespiegel komt te liggen? Terstal heeft voor zijn vertelling diverse archetypen centraal gesteld, zoals de egoïst, de opportunist, de ontkenner en de activist. Een vijftal componisten werd gevraagd nieuwe muziek te schrijven,

onder wie Bec Plexus en Maxim Shalygin. Bec Plexus componeerde *The Opportunist* en Maxim Shalygin naar het lijkt de activist, al heeft de tekst *Oil upon your shore*, ontleend aan het libretto van *Israel in Egypt*, meer weg van een moedeloze actievoerder. Wat je ook doet, het antwoord is altijd weer een leugen. Maar muziek kan niet liegen, en in die zin raken de werken van Plexus en Shaligyn dan ook midden in de roos. De opportunist probeert overal een slaatje uit te slaan: wij zullen de buit verdelen. De moedeloze laat zich meesleuren in het web van leugens.

—
Het meest recente werk op het programma komt in de meest letterlijke zin uit eigen boezem, namelijk van de NKK-tenor William Knight. Zijn *Six Chaucerian Pilgrims* uit 2024 is het kamerkoor op het lijf geschreven. Het gaat immers niet alleen om een perfect op elkaar afgestemd koor, maar evenzeer een ensemble van solisten. Knight weet dat als geen ander en heeft zijn portretten van pelgrims ontleend aan de even fameuze als hilarische *Canterbury Tales* van Geoffrey Chaucer. Daartoe heeft hij zich geconcentreerd op de prologen van elk verhaal, op de gesprekken van de pelgrims zelf en niet op de verhalen die ze vertellen.

William Knight sluit met zijn even virtuoze als geestige zettingen direct aan bij de grote Engelse koortraditie, met name die uit de Elizabethaanse tijd, maar voegt daar wel flink wat extra specerijen aan toe om de toch al onzinnige verhalen van Chaucer zo realistisch mogelijk in muziek om te zetten. Met als resultaat zes virtuoze miniaturen voor een even zo virtuoos koor.

Leo Samama, 2025

Liedteksten

Bec Plexus (1993-)

The Opportunist

We will
gust
We will divide the spoil
yo-yo-yo-yo
Our gust shall be satisfied upon you
YOLO
We will drive our cars,
fly our planes,
sort our waste,
drive, fly, sort, satisfied
yolo - satisfied - sort - fly - drive - waste
We will

*Wij zullen
windvlaag
We zullen de buit verdelen
Yo-yo-yo-yo
Onze windvlaag wordt door jou tevredengesteld
YOLO (internettaal voor "you only live once",
"je leeft maar één keer")
We gaan in onze auto's rijden,
Met onze vliegtuigen vliegen,
Ons afval scheiden,
Rijden, vliegen, sorteren, tevredengesteld
Yolo - tevredengesteld - sorteren - vliegen -
rijden - afval
Wij zullen*

(Tekst: Eddy Terstall (1964-))

William Knight (1987-)

Six Chaucerian Pilgrims

I. The Pardoner

Mine handes and my tonge goon so yerne
That it is joye to se my bisnesse.
Of avarice and of swich cursednesse
Is al my preching, for to make hem free
To yeve hir pens, and namely unto me.
For min entente is nat but for to winne,
And nothing for correccioun of sinne.
Thus spitte I out my venim under hewe
Of holinesse, to seme holy and trewe.

*Mijn handen en tong gaan zo snel
Dat het een lust is mijn werk te aanschouwen
Uit winstbejag en ander gegraai
Preek ik om hen vrijgevig te maken
Zodat ze hun centjes afstaan, namelijk aan mij
Want mijn oogmerk is alleen de winst
En niet de vergeving van hun zonden
Zo spuit ik gif met mijn manieren
Van heiligheid, vroom en waarachtigheid*

II. The Friar

Right so as bees out swarmen from an hive,
Out of the develes ers ther gonne drive
Twenty thousand freres on a route,
And thurghout helle swarmeden aboute,
And comen again as faste as they may gon,
And in his ers they crepten everychon.
He clapte his tail again and lay ful stille.
This frere...

...Unto his body agayn, and he awook.
But natheles, for fere yet he quook,
So was the develes ers ay in his minde,
That is his heritage of verray kinde.

III. The Manciple

As ther is falle on me swich hevinesse,
Noot I nat why.
Se how he ganeth, lo, this dronken wight,
As thogh he wolde swolwe us anonright.
Hooold cloos thy mouth, man, by thy fader kin!
The devel of helle sette his foot therin!
Thy cursed breeth infecte wole us alle.
Fy, stinking swin, fy! Foule moot thee falle!

IV. The Wife of Bath

What sholde I taken keep hem for to plesse,
But it were for my profit and min ese?
I sette hem so a-werke, by my fey,
That many a night they songen `weilaway!'
We love no man that taketh kepe or charge
Wher that we goon; we wol been at oure large.

`Weilaway!' `Weilaway!' `Weilaway!'

*Zoals bijen zwermen rond hun korf
Zo snelden uit het aarsgat van de duivel
Wel twintigduizend broeders bij elkaar
Op helse wijze zwermde zij daar rond
En waren zo snel als ze kwamen ook weer weg
Ze kropen terug zijn gat in, allemaal
Hij sloeg met zijn staart en bleef stil liggen
Deze broeder...*

...Weer in zijn lichaam, en hij werd wakker
Maar sidderde niettemin van angst
Want het beeld van de duivel z'n gat
Kreeg hij niet meer uit zijn gedachten

*Op mij drukt de zwaarte
En ik weet niet waarom
Zie hem gapen, de dronken lor
Alsof hij ons zo wilde verslinden
Hou je mond, man, voor je nageslacht
De duivel stapt er met zijn hoeven in
Je slechte adem steekt ons nog aan
Schaam je, stinkend zwijn, en val dood*

*Waarom zou ik ze nog plezieren
Anders dan voor mijn gewin en genot?
Ik zette ze aan het werk, ik zweer het
Zodat ze `s nachts uitriepen: Wee mij
Wij houden van geen man die bijhoudt of controleert
Waar wij gaan; wij gaan en staan waar we willen*

`Wee mij!' `Wee mij!' `Wee mij!'

Voor alle jongeren die samen willen zingen

**Houd je van zingen in een groep? Ben jij tussen de 12 t/m 16 jaar?
Heb je zin in een uitdaging? Doe dan mee met YARA!**

Samen met dirigent Rohan Poldervaart en zangeres Elaine Hakkaart maak je eigen nummers, studeer je nieuwe muziek in en werk je toe naar een optreden. We werken ook aan beweging en presentatievaardigheden. Je ontmoet artiesten uit het werkveld en je bent samen met anderen die zin hebben om iets moois te maken. Je hoeft hiervoor geen zangervaring te hebben, wel zin en tijd!

YARA centrum vindt plaats op dinsdagavond van 19:00-20:30 uur.

Data:

23 september | 30 september | 7 oktober | 14 oktober | 28 oktober
4 november | 11 november | 18 november | 25 november
2 december | 9 december | 16 december

Locatie:

ZIMIHC Theater Wittevrouwen
Bouwstraat 55, Utrecht

Kosten:

€ 75 - Mocht dit bedrag een drempel voor je vormen, neem dan contact met ons op.

Meer informatie en aanmelden: nederlandskamerkoor.nl/yara

V. The Monk

This Monk, he clappeth loude;
He spak how Fortune covered with a cloude
I noot nat what...
'Sire Monk, namoore of this, so God yow
blesse!

*Deze monnik, hij bralde luidruchtig
Over Fortuna in nevelen gehuld
Of weet ik veel wat...
Heer monnik, met Gods zegen, niet meer
hiervan*

Sire, sey somewhat of hunting, I yow preye.'
'Nay' quod this Monk, 'I have no lust to pleye.'

*Heer, vertel iets van de jacht, alstubliefte
Nee, zei de monnik, daar zie ik de lol niet van in*

VI. The Prioress

My konning is so waik, O blisful queene,
For to declare thy grete worthinesse
That I ne may the weighte nat sustene;
But as a child of twelf-month old, or lesse,
That kan unnethes any word expresse,
Right so fare I, and therfore I yow preye,
Gideth my song that I shal of yow seye.

*Mijn kennis is zo gering, o vorstin
Om van uw waardigheid hier te getuigen
Dat ik die last niet dragen kan
Maar als een kind van tien of twaalf maanden
Dat nog nauwelijks een woord kan spreken
Zo ga en sta ik, en smeeek u daarom
Leid het verhaal dat ik van u vertel*

(Tekst: Geoffrey Chaucer (ca. 1340s - 1400))

(Vertaling: Rik de Best)

David Lang (1957-) *if I am silent*

if I am silent
I cannot think
that I will be saved
if I am silent
if I am silent
help will come
from somewhere else
but not for me
if I am silent
everything I have
everything I know
everything I feel
maybe everything I have I have for such a time
as this

*als ik stil ben
kan ik niet denken
dat ik gered word
als ik stil ben
als ik stil ben
komt er hulp
elders vandaan
maar niet voor mij
als ik stil ben
alles wat ik heb
alles wat ik ben
alles wat ik weet
alles wat ik voel
misschien heb ik alles wat ik heb voor dit
moment*

(Tekst: David Lang)

Peter Dijkstra 10 jaar chef-dirigent

‘Wat in al die jaren hetzelfde is gebleven, is het streven naar artistieke excellentie’

Peter Dijkstra

Hij is al vijftientig jaar betrokken bij het koor, sinds 2006 was hij vaste gastdirigent en in september viert hij zijn tienjarig jubileum als chef-dirigent. Hij heeft het enorm naar zijn zin: ‘Het Nederlands Kamerkoor (NKK) wordt in zijn koorklank gekenmerkt door een combinatie van transparantie en warmte die nergens anders te vinden is.’

Het Nederlands Kamerkoor heeft zich in die tijd enorm ontwikkeld, vindt hij, al is het duidelijk dat hij op de schouders staat van de grote dirigenten voor hem. Het NKK bestaat bijna negentig jaar en heeft een heel eigen profiel, anders dan bijvoorbeeld het Zweeds Radio Koor, waar hij sinds 2019 eredirigent is of het Chor des Bayerischen Rundfunks, waar hij sinds 2022 opnieuw is aangesteld als artistiek leider.

Goede balans

Een van de belangrijke elementen die bijdragen aan het succes van het NKK is de samenwerking met artistiek directeur Tido Visser, vertelt hij: ‘We werken heel prettig samen. Het is een soort joint venture waarbij we elkaar de bal toespelen. Ik vertel hem mijn wensen: wat goed zou zijn voor het koor om in het repertoire op te nemen, wat het koor zou kunnen uitdagen of juist ontzettend leuk zou zijn om te doen. Tido denkt vaak wat conceptueler, al gaat het ook weleens andersom. Uiteindelijk komt daar altijd een mooi programma uit, gestoeld op een goede balans tussen vernieuwing en herkenbaarheid. Natuurlijk stuurt hij mij soms bij, als dat nodig is, of andersom, maar dat gaat altijd met respect. Het klikt gewoon ontzettend goed, we begrijpen elkaar met een half woord en we hebben nog steeds heel veel ideeën voor nieuwe programma’s of voor hoe het nog beter kan.’

Artistieke excellentie

Hij heeft geen specifieke voorkeur voor een bepaald repertoire: ‘Ik houd van middeleeuwse muziek, van de barok, maar ook van moderne muziek en alles wat ertussen ligt. En ik houd van afwisseling; het is me niet snel bont genoeg.’ Vermoedelijk is het accent in de programmering de afgelopen vijftientig jaar wel wat anders komen te liggen: ‘We doen minder zuivere a-capellaconcerten dan vroeger, in de ouderwetse zin: een koor, met een dirigent ervoor. We werken veel vaker samen met andere ensembles, er zijn meer semiscenische producties. Die verbreding is prima, al moeten we ervoor zorgen dat we onze herkenbaarheid niet verliezen. Er is nog steeds een grote – en misschien wel een toenemende – vraag naar het a-capellarepertoire. Wat in al die jaren hetzelfde is gebleven, is het streven naar artistieke excellentie.’

Kleurenpalet

Wat bedoelt hij precies met die ‘combinatie van transparantie en warmte die nergens anders te vinden is’? ‘Ik ben altijd op zoek naar de balans tussen helderheid en warmte. Je speelt als het ware met een kleurenpalet; het gaat om minieme, caleidoscopische veranderingen van klank. Het NKK heeft die balans wat mij betreft gevonden. Als je het vergelijkt met bijvoorbeeld Scandinavische koren, dan hoor je vaak een heel helder en transparant geluid, maar daar mis ik soms wat body in de klank. Waar het NKK ook in uitblinkt is de flexibiliteit van de klank, de klank beweegt mee met het muzikale stijl. We werken vaak met taalcoaches of native speakers en werken daarbij relatief detailbezeten. We willen echt de allerhoogste perfectie bereiken.’

Hoogtepunten

Gevraagd waar hij het meest naar uitkijkt in het komend seizoen, aarzelt hij geen seconde: 'Een van de absolute hoogtepunten wordt voor mij *Vigilia* van de Finse componist Rautavaara. Het is echt een geweldig stuk, een uur pure a-cappellamuziek, minder bekend maar minstens even mooi als de *Vespers* van Rachmaninov. Het is een prachtig, duister koorwerk in het Fins, naar de Fins-Orthodoxe liturgie. Daarnaast natuurlijk Bachs meesterwerk, het *Weihnachts-Oratorium*, dat we brengen met het geweldige barok-ensemble Akademie für Alte Musik Berlin. De *Matthäus-Passion* doen we twee keer dit seizoen, eenmaal met het Koninklijk Concertgebouworkest onder leiding van Klaus Mäkelä en daarna met het Residentie Orkest onder mijn leiding. Een paar jaar geleden hebben we voor het eerst met Mäkelä samengewerkt in Mozarts *Requiem*, en dat was heel erg prettig.'

Samenwerking

Als instudeerder is Dijkstra zich bewust van zijn rol: 'Bij Mozarts *Requiem* (2022) heb ik het koor ingestudeerd naar mijn eigen inzichten en daar was Mäkelä blij mee. Belangrijk is, dat het koor boven de materie staat en flexibel kan reageren op de orkest-dirigent. Zaken als zuiverheid, frasering en klank moeten van tevoren geregeld zijn. Het komt ook wel eens voor dat een orkest-dirigent wat meer lijkt te werken vanuit een instrumentale achtergrond en minder voeling heeft met zang, maar ik heb zelden grote problemen ervaren. En ik heb mogen werken met de groten der aarde, met Nikolaus Harnoncourt, Claudio Abbado, Mariss Jansons, Riccardo Muti.'

Troost

Klopt het dat er sprake lijkt van een toename van de belangstelling voor koormuziek of voor religieuze, misschien meer spirituele muziek? 'Dat zou goed kunnen, ik meen dat wel te herkennen. Mensen zijn op zoek naar houvast in een steeds chaotischere, onzekerdere wereld. De kerk is voor veel mensen allang geen anker meer, en ik denk dat koormuziek heel troostrijk kan zijn. De menselijke stem is volgens mij het meest eerlijke en persoonlijke instrument. Als je naar een koor luistert, dan luister je naar harmonie: een groep mensen komt bij elkaar en probeert een zo mooi mogelijke klank te maken. Als alles klopt, is dat prachtig, en komt de kracht van koormuziek echt naar voren.'

'Met Peter Dijkstra hebben we al tien jaar een chef-dirigent van uitzonderlijke klasse. Ik ben dan ook dankbaar dat hij nog langere tijd aan het koor verbonden is. Die continuïteit is van cruciaal belang om de kwaliteit door te ontwikkelen. Dat we nu weer behoren tot de top van de wereld hebben we aan die continuïteit en aan zijn ongelooflijke talent te danken.'

Tido Visser

Frank Martin (1890-1974) Songs of Ariel

I.

Come unto these yellow sands,
And then take hands
Courtsied when you have and kissed
The wild waves whist.
Foot it featly here and there,
And sweet sprites, the burthen then bear.
Hark, hark! The watchdogs bark:
Bow-wow, bow-wow!
Hark! I hear the strain of strutting chanticleer cry:
Cock-a-diddle-dow!

*Kom naar dit gele strand
en pak elkaar bij de hand:
als je elkaar begroet hebt en gekust
en de wilde golven hebt gesust.
Dans dan luchtig hier en daar
en zing, goede geesten, het refrein.
Hoor! hoor! de waakhonden blaffen:
Woef, woef!
Hoor! hoor! Ik hoor de trotse haan kraaien:
Kukeleku!*

II.

Full fathom five thy father lies:
Of his bones are coral made;
Those are pearls that were his eyes:
Nothing of him that doth fade.
But doth suffer a sea change
Into something rich and strange.
Seanymphs hourly ring his knell:
Hark! now I hear them, ding dong bell.

*Vijf vadem diep ligt je vader;
van zijn beenderen wordt koraal gemaakt;
deze parels waren eens zijn ogen:
niets van hem vergaat.
Alles verandert door de zee
in iets moois en zeldzaams.
Ieder uur luiden de zeenimfen de doodsklok:
Luister! Ik hoor ze, ding dong.*

III.

Before you can say 'come and go'
And breathe twice and cry 'so-so';
Each one, tripping on his toe,
Will be here with mop and mow.
Do you love me, master, no?

*Voordat u kunt zeggen 'kom en ga'
en tweemaal uitroept 'aha';
Zorg ik dat elk paraat
grijnzend voor u staat.
Houdt u van mij, meester, nee?*

IV.

You are three men of sin, whom Destiny,
That hath to instrument this lower world,
And what is in't, the never surfeited sea
Hath caused to belch up you and on this island
Where man doth not inhabit;
You 'mongst men being most unfit to live.
I have made you mad: And even with such like valor,
Men hang and drown their proper selves. You fools!
I and my fellows are ministers of fate;
The elements, of whom your swords are temper'd,
May as well wound the loud winds,
Or with bemock'd at stabs kill the still closing waters,
As diminish one dowle that's in my plume;
My fellow ministers are like invulnerable;
If you could hurt, your swords are now

*U heeft alle drie gezondigd en
als straf heeft het noodlot,
dat over deze wereld heerst,
u door de onverzadigde zee
laten uitspuwen op dit onbewoonde eiland,
want u bent geen gezelschap waard.
Ik heb u van uw zinnen beroofd. Met dat soort moed
verhangen en verdrinken mensen zich. Dwazen!
Ik en mijn kameraden zijn dienaars van het lot.
U kunt net zo min met uw zwaard
de wind doorklieven
of het water scheiden,
als een veertje van mijn vleugels krenken.
Mijn broeders zijn even onkwetsbaar.
Al kon u ons verwonden, u krijgt*

Too massy for your strengths, and will not be uplifted.
But remember - For that's my business to you -
That you three from Milan did supplant good
Prospero;
Exposed unto the sea, which hath requit it,
Him, and his innocent child:
For which foul deed the powers, delaying, not
forgetting,
Have incensed the seas and shores,
Yea, all the creatures, against your peace:
Thee, of thy son, Alonso, they have bereft;
And do pronounce by me:
Lingering perdition, worse than any death can be
at once, Shall step by step attend you and your ways;
Whose wrath to guard you from -
Which here, in this most desolate isle, else falls
Upon your heads - is nothing but heart's sorrow
And a clear life ensuing.

*uw zwaard niet weer omhoog.
Het is mijn taak u eraan te herinneren
hoe u Prospero uit Milaan hebt verjaagd
en hem en zijn onschuldig kind
aan de zee ten prooi hebt gegeven.
Voor die boze daad hebben de nooit verge-
tende machten
de zeeën, stranden en alle schepselen
tegen u opgehitst.
U hebben ze van uw zoon, Alonso, beroofd.
En door mij zeggen ze:
Uw ondergang zal trager en erger zijn dan een
stille dood
en zal u stap voor stap volgen op al uw wegen.
Om aan die toorn te ontkomen
die u anders op dit troosteloze eiland
boven het hoofd hangt, helpt alleen berouw,
gevolgd door onbesproken gedrag.*

V.

Where the bee sucks, there suck I;
In a cowslip's bell I lie;
There I couch when owls do cry.
On the bat's back I do fly
After summer merrily,
Merrily shall I live now,
Under the blossom that hangs on the bough.

*Honing zuig ik als een bij,
in een bloemkelk vlij ik mij;
bij het uilgekras leg ik mij neer;
De vleermuis vliegt me heen en weer;
de zomer nadert blij,
blij zal ik nu leven
onder de bloesempracht die de takken doet leven.*

(Tekst: William Shakespeare (1564-1616))

James MacMillan (1959-) Laudi alla Vergine Maria

Vergine madre, figlia del tuo figlio.
umile ed alta più che creatura,
termine fisso d'eterno consiglio.
tu se' colei che l'umana natura
nobilitasti sì, che 'l suo fattore
non disdegnò di farsi sua fattura.

*O moedermaagd, dochter van uw eigen zoon,
nederig en verheven méér dan welk schepsel ook,
vastomlijnd doel van Gods eeuwig raadsbesluit,
gij zijt het die de menselijke natuur zo adelde
dat haar schepper het niet beneden zijn waardigheid achtte
zichzelf tot onderdeel van zijn schepping te maken.*

Nel ventre tuo si raccese l'amore,
per lo cui caldo ne l'eterna pace
così è germinato, questo fiore.
Qui se' a noi meridiana face

*In uw schoot werd de Liefde ontstoken
die door haar warmte hier in deze eeuwige vrede
deze bloem heeft doen ontspruiten.
Gij zijt hier voor ons de middagzon der liefde,*

di caritate, e giusto, intra i mortali,
se' disperanza fontana vivace.

Donna, se' tanto grande, e tanto vali,
che qual vuol grazia e a te non ricorre
sua disianza vuol volar senz' ali.
La tua benignità non pur soccorre
a chi domanda, ma molte fiata
liberamente al dimandar precorre.

In te misericordia, in te pietate,
in te magnificenza, in te s'aduna
quantunque in creatura è di bontate.

Ave. Ave.

(Tekst: Dante Alighieri (1265-1321))

en beneden te midden der stervelingen
een levende bron van hoop.

*O vrouwe, gij zijt zo groot en zo machtig dat wie
genade verlangt en niet tot u zijn toevucht neemt,
gelijk staat met iemand die wil vliegen zonder vleugels.
Uw mildheid komt niet alleen degene
die vraagt te hulp, maar loopt dikwijls al
uit eigen beweging op de vraag vooruit.*

*In u is barmhartigheid, in u is medegevoel,
in u is grootmoedigheid, in u is alles verenigd
wat een schepsel maar aan deugden kan bezitten.*

Gegroet.

(Vertaling: Frans van Dooren)

Francis Jean Marcel Poulenc (1899-1963) Quatre motets pour un temps de Noël nr.1 O Magnum Mysterium

O magnum mysterium,
et admirabile sacramentum,
ut animalia viderent Dominum natum
jacentem in praesepio.
Beata Virgo,
cujus viscera meruerunt portare
Dominum Christum.

*O hoge verborgenheid,
en heerlijk geheimenis,
dat de dieren zagen de geboren Heer
liggende in een kribbe.
Gezegende maagd,
wier schoot werd waardig geacht te dragen
de Heer Christus.*

(Tekst uit Metten van Kerstmis)

Evelin Seppar (1986-) Psalm 129

Sie haben mich oft gedrängt...
...ach...
...alle...

Sie haben mich oft gedrängt, aber sie haben
mich nicht übermocht

Dikwijls werd ik gekweld,

maar gebroken hebben ze mij niet.

(Psalm 129, uit Lutherbijbel)

(Deze Bijbeltekst is ontleend aan de NBV21 © 2021
Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap)

Caroline Shaw (1982-) and the swallow (Psalm 84)

how beloved is your dwelling place,
o lord of hosts
my soul yearns, faints
my heart and my flesh cry out

the sparrow found a house
and the swallow, her nest
where she may raise her young

they pass through the valley of bakka
they make it a place of springs
the autumn rains also cover it with pools

(Psalm 84)

*Hoe lieflijk is uw woning,
HEER van de hemelse machten.
Van verlangen smacht mijn ziel
Mijn hart en mijn lijf roepen om de levende God.*

*Zelfs de mus vindt een huis
en de zwaluw een nest
waarin ze haar jongen neerlegt*

*Trekken zij door een dal van dorheid,
door hen verandert het in een oase;
rijke zegen daalt als regen neer.*

(Deze Bijbeltekst is ontleend aan de NBV21
© 2021 Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap)

Maxim Shalygin (1985-) Oil upon your shore

I spake the word, and there came all manner
of lies;

I spake the word, and there came waste in
your veins.

I spake, and devoured the fruit of your ground.

I gave you smoke for rain, oil upon your shore.

I spake the word, and there came all manner
of lies.

(Tekst: vrij naar libretto Israel in Egypt door Charles Jennens
(1700/1701-1773))

Ik sprak en er kwamen allerlei leugens;

ik sprak en er kwam afval in jouw aderen.

Ik sprak en vrat al het groen van je velden.

Ik gaf jou rook in plaats van regen, olie op je oever.

Ik sprak en er kwamen allerlei leugens.

Uw steun zet de toon voor onze toekomst

'Het Nederlands Kamerkoor is voor mij
als een juweel: daar mag je van genieten!
En om dat lang te kunnen doen, steun
ik het koor. Of dat nu is voor educatie,
topkwaliteit of innovatie. Het is allemaal
essentieel!'

Yolande Gleis, lid De Nobelkring

Het Nederlands Kamerkoor ontmoert, raakt en verrast. Het is een plek waar Bach en **HARDKOOOR** elkaar vinden. Puttend uit het repertoire van duizend jaar koormuziek, verkennen we grenzen. We brengen koorzang verder, de wereld over en de toekomst in. We investeren in grote componisten en jong talent. Smelten samen met andere domeinen, kunsten en culturen. Versterken het genre en ook elkaar, voor nu en later. Zodat we samen kunnen blijven zingen.

Vele schouders

Wordt u geraakt door de adembenemende klanken van het Nederlands Kamerkoor? Draagt u ons een warm hart toe dat ook toekomstige generaties kunnen genieten van koormuziek op het hoogste niveau? En wilt u bijdragen aan de ontwikkeling van jong zangtalent? Uw steun maakt het verschil. Onze ambitieuze plannen kunnen we alleen realiseren dankzij onze betrokken schenkers. We nodigen u van harte uit om deel uit te maken van ons schenkersprogramma:

- **Word Vriend** vanaf € 5 per maand en blijf als eerste op de hoogte van nieuwe concerten. Wij ontvangen u graag bij de jaarlijkse Vriendenbijeenkomst
- **Sluit u aan bij De Nobelkring**, dé ontmoetingsplek voor particuliere gevers van het Nederlands Kamerkoor. U wordt uitgenodigd voor een reeks exclusieve en inspirerende activiteiten.
- **Laat uw liefde voor muziek voort klinken** - neem het Nederlands Kamerkoor op in uw testament, zodat wij de wereld ook in de toekomst kunnen blijven raken, inspireren en verbinden.

Wilt u meer weten?

Voor meer informatie - ook over de fiscale voordelen - kunt u terecht op onze website, of neem contact op met Margot Palmen, hoofd development: margot.palmen@nederlandskamerkoor.nl of 06-14957974.

nederlandskamerkoor.nl/steunons

Rudolf Escher (1912-1980)

Le vrai visage de la paix

Je connais tous les lieux où la colombe loge
Et le plus naturel est la tête de l'homme.

L'amour de la justice et de la liberté
A produit un fruit merveilleux
Un fruit qui ne se gâte point
Car il a le goût du bonheur.

Que la terre produise que la terre fleurisse
Que la chair et le sang vivants
Ne soient jamais sacrifiés.

Que le visage humain connaisse
L'utilité de la beauté
Sous l'aile de la réflexion.

Pour tous du pain pour tous des roses
Nous avons tous prêté serment
Nous marchons à pas de géant
Et la route n'est pas si longue.

Nous fuirons le repos nous fuirons le sommeil
Nous prendrons de vitesse l'aube et le printemps
Et nous préparerons des jours et des saisons
A la mesure de nos rêves.

La blanche illumination
De croire tout le bien possible.

L'homme en proie à la paix se couronne d'espoir.

L'homme en proie à la paix a toujours un sourire
Après tous les combats pour qui le lui demande.

Feu fertile des grains des pains et des paroles
Un feu de joie s'allume et chaque cœur a chaud.

Vaincre s'appuie sur la fraternité.

*Ik ken alle plaatsen waar de duif verblijft
En de meest natuurlijke is het hoofd van de mens.*

*De liefde van de rechtvaardigheid en van de vrijheid
Heeft een prachtige vrucht voortgebracht
Een vrucht die niet bederft
Want zij heeft de smaak van het geluk.*

*Laat de aarde voortbrengen laat de aarde bloeien
Mogen levend vlees en bloed
Nooit geofferd worden.*

*Moge het menselijk gezicht
Het nut kennen van de schoonheid
Onder de vleugel van de bezinning.*

*Voor iedereen brood voor iedereen rozen
We hebben allemaal de eed afgelegd
We lopen met reuzestappen
En de weg is niet zo lang.*

*We ontvluchten de rust we ontvluchten de slaap
We zullen de dageraad en de lente inhalen
En we zullen dagen en seizoenen voorbereiden
Naar de maat van onze dromen.*

*De kleurloze verlichting
Om te geloven in al het mogelijke goeds.*

De mens ten prooi aan de vrede kroont zich met de hoop.

*De mens ten prooi aan de vrede heeft altijd een glimlach
Na alle strijd voor wie hem erom vraagt.*

*Vruchtbaar vuur van granen van handen en van woorden
Een vreugdevuur ontsteekt en elk hart heeft het warm.*

Overwinnen steunt op broederschap.

Grandir est sans limites.

Chacun sera vainqueur.

La sagesse pend au plafond
Et son regard tombe du front comme une
lampe de cristal.

La lumière descend lentement sur la terre
Du front le plus ancien elle passe au sourire
Des enfants délivrés de la crainte des chaînes.

Dire que si longtemps l'homme a fait peur à
l'homme
Et fait peur aux oiseaux qu'il portait dans sa
tête.

Après avoir lavé son visage au soleil
L'homme a besoin de vivre
Besoin de faire vivre et il s'unit d'amour
S'unit à l'avenir.

Mon bonheur c'est notre bonheur
Mon soleil c'est notre soleil
Nous nous partageons la vie
L'espace et le temps sont à tous.

(...)

Ouvre tes ailes beau visage
Impose au monde d'être sage
Puisque nous devenons réels.

Nous devenons réels ensemble par l'effort
Par notre volonté de dissoudre les ombres
Dans le cours fulgurant d'une clarté nouvelle.

La force deviendra de plus en plus légère
Nous respirerons mieux nous chanterons plus
haut.

(Tekst: Paul Eluard (1895-1952))

Groeien is zonder grenzen.

Ieder zal overwinnaar zijn.

*De wijsheid hangt aan het plafond
En haar blik valt van haar gelaat als een kristallen
lamp.*

*Het licht daalt langzaam op aarde neer
Van het oudste gelaat gaat het over op
de glimlach
Van de kinderen bevrijd van de vrees voor
ketenen.*

*Te zeggen dat de mens zo lang de mens bang
heeft gemaakt
En de vogels bang heeft gemaakt die hij in zijn
hoofd droeg.*

*Na zijn gezicht in de zon te hebben gewassen
Heeft de mens de behoefte om te leven
De behoefte om te leven en hij verenigt zich in liefde
Verenigt zich met de toekomst.*

*Mijn geluk is ons geluk
Mijn zon is onze zon
Wij delen het leven
De ruimte en de tijd zijn voor eenieder*

(...)

*Open je vleugels mooi gezicht
Dring op aan de wereld om verstandig te zijn
Opdat wij echt worden.*

*Wij worden werkelijk samen door de inspanning
Door onze wil om de schaduwen te doen oplossen
In de weerlichtende loop van een nieuwe helderheid.*

*De kracht zal lichter en lichter worden
Wij zullen beter ademen wij zullen luider zingen.*

(Vertaling: Peter Wesly en Jasper Schweppe)

Seizoensoverzicht 2025-2026

Losgezongen

Semi-geënceneerde voorstelling met betoverende muziek van alle tijden
15 t/m 26 oktober 2025

Tussen Tijd en Ruimte

Prikkelende wandeling door polyfonie
14 t/m 23 november 2025

Weihnachts-Oratorium

Volledige uitvoering van Bachs meesterwerk
15 t/m 23 december 2025

In Memoriam: Fauré's Requiem

Bach tot Fauré: een eerbetoon aan kracht van de menselijke geest
8 t/m 22 februari 2026

Vespers van de Toendra

Verstilde en meeslepende koormuziek uit Finland
5 t/m 15 maart 2026

Matthäus-Passion

Koninklijk Concertgebouworkest o.l.v. Klaus Mäkelä
Residentie Orkest o.l.v. Peter Dijkstra
27 maart t/m 4 april 2026

Dear Professor

Nieuw werk van Mathilde Wantenaar, met een knipoog naar de wetenschap
25 t/m 30 april 2026

Ontdek het programma
en bestel uw kaarten:
[nederlandskamerkoor.nl](https://www.nederlandskamerkoor.nl)